

Guía Docente				
Datos Identificativos				2013/14
Asignatura (*)	Bioloxía do desenvolvemento	Código	610G02010	
Titulación	Grao en Bioloxía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Cuarto	Optativa	6
Idioma	CastelánGalego			
Prerrequisitos				
Departamento	Bioloxía Celular e Molecular			
Coordinación	Yañez Sanchez, Julian	Correo electrónico	julian.yanez@udc.es	
Profesorado	Folgueira Otero, Mónica Yañez Sanchez, Julian	Correo electrónico	m.folgueira@udc.es julian.yanez@udc.es	
Web				
Descrición xeral	O desenvolvemento é un proceso fascinante de autoconstrucción (e tamén de autorenovación) de todos os organismos pluricelulares a partir da condición unicelular. A asignatura é unha materia optativa do segundo cuatrimestre do 4º curso (8º semestre) na que se integra información e coñecementos previos cursados en cursos anteriores. Trátase do estudo das bases celulares e mecanismos moleculares implicados nos procesos do desenvolvemento ontoxénico dos seres vivos, en especial dos procesos de diferenciación e morfoxénese, facendo maioritariamente referencia ao desenvolvemento durante a embrioxénese dos metazoos.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A19	Analizar e interpretar o comportamento dous seres vivos.
A29	Impartir coñecementos de Bioloxía.
A30	Manexar adecuadamente instrumentación científica.
A31	Desenvolverse con seguridade nun laboratorio.
B1	Aprender a aprender.
B3	Aplicar un pensamento crítico, lóxico e creativo.
B4	Traballar de forma autónoma con iniciativa.
B6	Organizar e planificar o traballo.
B8	Sintetizar a información.
B10	Exercer a crítica científica.
B11	Debater en público.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)	Competencias da titulación		
Conocer y analizar los principales fenómenos los principios básicos del desarrollo ontogénico de los seres vivos	A19	B1	C1
	A29	B4	C3
	A31	B6	C7
		B8	
		B10	
		B11	

Estudiar los mecanismos celulares y moleculares que subyacen a los procesos del desarrollo, y particularmente a los implicados en la diferenciación y la morfogénesis	A19	B1	C1
	A29	B6	C3
	A30	B8	C7
		B10	B11
Conocer y familiarizarse con las metodoloxías y términos técnicos, usando el método científico para el estudio de la Biología del Desarrollo	A31	B3	

Contidos	
Temas	Subtemas
I. Introducción: Conceptos y Procesos Fundamentales del Desarrollo	Pluricelularidad, Morfogénesis y diferenciación Epigénesis vs Preformación Desarrollo en mosaico y regulativo La Inducción Ontogenia y filogenia. EvoDevo
III. Activación de la multicelularidad e inicio del Desarrollo	Espermatogénesis Ovogénesis Fecundación
IV. Desarrollo temprano	Segmentación Gastrulación Organización de los patrones corporales Neurulación y cresta neural Somitogénesis Membranas extraembrionarias
V. Mecanismos de Diferenciación y Organogénesis.	Desarrollo del Sistema nervioso y órganos de los sentidos Desarrollo del músculo y las extremidades Desarrollo del sistema circulatorio Desarrollo del sistema urogenital
VI. Desarrollo vegetal.	Fundamentos del desarrollo en metafitos
VII. Evolución del desarrollo	Mecanismos del desarrollo del cambio evolutivo
Prácticas de Laboratorio	Observación y estudio de la espermatogénesis y ovogénesis a microscopía óptica y electrónica (Experimentos de regeneración con Turbelarios) Observación y estudio del proceso de fecundación de Equinodermos/Moluscos Observación y estudio del desarrollo en anfibios y peces Observación y estudio de las fases del desarrollo en aves

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Actividades iniciais	1	0	1
Sesión maxistral	23	57.5	80.5
Discusión dirixida	8	24	32
Prácticas de laboratorio	15	15	30
Proba de resposta breve	2.5	3	5.5
Atención personalizada	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descrición
Actividades iniciais	Consiste nunha sesión de presentación da asignatura onde se exporá e explicará o obxecto e obxectivos da materia, a súa estruturación, as actividades, os criterios de avaliación, etc... (todos eles contidos de xeito breve na guía docente), e donde o alumno/a poderá resolver calquera dúbida ou cuestión relativa aos mesmos
Sesión maxistral	As leccións teóricas serán de 50 minutos de duración e abordarán os temas correspondentes do programa e previstos no organigrama da asignatura, e que o/a alumno/a deberá ter leído con anterioridade nos textos recomendados.
Discusión dirixida	En cada sesión de seminario presentarase e discutirase entre todos os participantes un aspecto ou tema da materia planificado no organigrama. Os alumnos deberán preparar pola súa conta o tema ou parte do tema previsto e que o profesor poderá asignar. El profesor asistirá as dúbidas que poidan xurdir na elaboración do mesmo.
Prácticas de laboratorio	As prácticas representan o complemento indispensable ás leccións teóricas e onde se abordan algúns dos procesos do desenvolvemento animal e profundízase nalgún de eles.
Proba de resposta breve	O exame será escrito e composto de preguntas de resposta breve sobre aspectos da asignatura tratados tanto nas leccións teóricas, seminarios e prácticas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	<p>O profesor asignará a cada alumno/a un tema ou aspecto particular dentro da temática xeral de discusión correspondente a cada seminario.</p> <p>Por outra banda, o alumno/a é ceibe de consultar toda-las dúbidas xurdidas durante as sesións maxistrales e prácticas, e ademáis contará coa posibilidade de resolver calquera dúbida relacionada coa materia ou coas actividades nas tutorías personalizadas.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Proba de resposta breve	O exame será escrito e consistirá en preguntas de resposta breve, realización de esquemas, definicións...	70
Discusión dirixida	Para cada sesión de seminario o alumno/a deberá entregar ao profesor un breve resumo dunha páxina de extensión máxima das ideas principais do tema traballado. Na sesión de seminario, se discutirán entre todos os asistentes as ideas expostas en común. En cada seminario valorarase tanto a exposición das ideas de cada un como a discusión. Os 8 seminarios representarán o 30 por cento da cualificación final (cada seminario ten un valor de 0,375 puntos sobre 10). Non se valorarán os resumos que non foran presentados e defendidos na sesión do seminario.	30
Outros		

Observacións avaliación

<p>Non se controlará a participación dos seminarios xa que enténdese que é responsabilidade de cada alumna/o. Non é preciso acadar nota mínima nos temas de discusión e/ou o exame para o cálculo da cualificación final. Nos exames extraordinarios e novas convocatorias se terá en conta unicamente a nota da proba escrita na que se incluírá os coñecementos derivados das sesións teóricas, prácticas e seminarios.</p>

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - Gilbert, S.F. (2004, 2010). <i>Biología del Desarrollo/ Developmental Biology</i>. Panamericana/SINAUER - Wolpert, L. (2010/ 2010). <i>Principios del desarrollo/ Principles of Development</i>. Panamericana/ Oxford University Press
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Browder L.W., Erikson C.A., and Jeffrey W.R. (1991). <i>Developmental Biology</i>. Saunders - Kalthoff, K. (1996). <i>Analysis of Biological Development</i>. Mc Graw-Hill - Müller A.W. (1997). <i>Developmental Biology</i>. Springer-Verlag - Carlson, B.M (2000). <i>Embriología Humana y Biología del Desarrollo</i>. Harcourt

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Citloxía/610G02007

Histoloxía/610G02008

Bioquímica: Bioquímica I/610G02011

Bioquímica: Bioquímica II/610G02012

Xenética/610G02019

Fisioloxía Animal: Fisioloxía Animal I/610G02035

Fisioloxía Animal: Fisioloxía Animal II/610G02036

Observacións

Recoméndase a asistencia a toda-las sesións maxistras así como a participación activa nos seminarios. He recomendable e moi positivo ter consultado o tema que se vai tratar con posterioridade nas sesións Maxistras, así como estudar ao longo do curso de modo continuado para afianzar os coñecementos e poder entender mellor os novos contenidos que se vaian tratando.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías